

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Franciškanova ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Narečnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrta leta K 1050, za mesec K 350. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserti: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo „Napreja“ imata te efonsko zvezo št. 312.

Kratkovidna politika.

Od kar je prevzela belgrajska vlada vso legislativo v svoje roke, so se razmere precej izpremenile. In ne na boljše, pač pa na slabše. Vlada v Belgradu hoče nastopiti na eni strani absolutistično, na drugi strani pa popustljivo, ne da bi dovolj upoštevala dejanske socialne, gospodarske in splošne razmere. Vzdržuje cenzuro za časopise, omejuje svobodo govora in celo pretepa dolni na Balkanu ljudi, ki jim niso po volji. O kakem napredku niti govora ni. To so torej precej staroveške razmere.

Ni pa to še vse. Centralna vlada je pritegnila nase vso legislativno oblast in sedaj sklepa in ukrepa, kakor se njej zdi primerno, ne da bi prej temeljito preštudirala dejanske razmere v novi državi. Zdi se nam, da sedi belgrajska vlada na stolčku, ki se obrača na desno in levo: v levi roki drži bič in v desni oljino večlico ter sklepa in ukrepa dalje pod tem geslom. Poseben respekt ima pred velikimi agrarci v Banatu in Bosni, na vse druge kraje se pa ne ozira.

Morda je to napačna sodba. Ali če pomislimo, da je vlada izdala agrarno reformo, ki jo je itak pokvarila v prilog »nekim korporacijam«, če je nastavila vrednost krone celo nižje kakor Italijani, če je uvedla svobodno trgovino, ki koristi le vojnim špekulantom in oderuhom z živili, če namerava zapreti trg in s tem prepričati, da bi naše kmetijstvo, vlnorejstvo in industrija pridobili za produkcijo potrebne surovine in druge pomočke, potem se nam ta sodba pač zdi krivična.

Vsa ta politika utegne razmere le poslabšati. Z uvedbo svobodne trgovine postanejo aprovizacije nepotrebne, če jih morda vlada tudi ne odpravi, in nastati mora silna draginja, na drugi strani pa preti velika brezposelnost, padec produkcije, ker industrija ne bo mogla dobivati potrebnih pomočkov iz sosednjega inozemstva; doma jih pa nimamo. Perspektiva je torej jako neugodna in nepremišljena je bilo, ko se je odstopila legislativna oblast popolnoma centralni vladi, v kateri sede ljudje, ki nimajo zmisla za primerno resno gospodarsko politiko, za socialen napredek.

Nikakor ne delamo vladi s tem očitkom krivice, zakaj, če bi se bila hotela vlada posvetovati z interesi vseh, bi bila prišla povsem do drugačnih sklepov, do drugega prepričanja, dočim je v vseh teh primerih sklepala le pod pritiskom od strani tistih ljudi, ki so odirali pred vojno ubogo ljudstvo in ki hočejo odirati in bogateti še dalje.

Te razmere so povsem nezdrave. Krivične so. Kratkovidna politika je to, ki mora dovesti do neprijetnih posledic, do propada našega gospodarstva in proletarijat v največjo socialno bedo.

Jasno je, da s tako politiko proletarijat in vsi mali ljudje ne bodo mogli biti zadovoljni. Avtonomijo, ki smo jo imeli prej, nam je vsaj deloma omogočila, da uravnamo razmere po potrebi naše pokrajine; sedaj to ni več mogoče. Ne zavračamo centralizma, zavračamo pa absolutizem in zahtevati bomo morali, če ne nastane preokret v Belgradu, da dobe pokrajinske vlade in deželni zbori potrebno legislativno oblast. Poginiti ne maramo, napredovati hočemo socialno in kulturno. Toda, kakor kaže, po dosedanji poti to ne pojde tako, kakor zahteva razvoj in naše kulturno stališče.

Zakon o pripravi za socializacijo v Nemški Avstriji.

Vodstvo socialno-demokratične zveze je predložilo 13. t. m. v narodni skupščini sledeči zakon o pripravi za socializacijo:

§ 1. Z ozirom na splošno javno blaginjo se morejo gospodarski obrati razlastiti v prid države, dežela in občin, ki jih lahko prevzamejo ali v svojo upravo ali pa postavijo pod upravo javno-pravnih korporacij. Izvršitev teh pravic se določi potom posebnih razlastitvenih zakonov. § 2. Potom zakona se morejo gospodarski obrati združiti v prisilne organizacije, in postaviti pod državno nadzorstvo ali pod nadzorstvo posebne javno-pravne korporacije. § 3. Sodelovanje nastavljenecv in delavcev pri upravi gospodarskih obratov, kjer so zaposleni, se zagotovi potom gotovega zakona. § 4. S pripravo pod § 1, 2 in 3 označenih potrebnih zakonov se pooblasti kakega državnega tajnika za socializacijo, brez istočasnega poverjenstva z vodstvom kakega drugega državnega urada. § 5. Državnemu tajniku za socializacijo bo pridružena kot posvetovalna korporacija socializacijska komisija. Ta sestoji iz zastopnikov državnih uradov za trgovino, industrijo in gradnjo na polju prometa, finance in socialne uprave, nadalje iz večšakov, ki bodo vpoklicani za eno leto od državnega tajnika za socializacijo. § 6. Državni tajnik za socializacijo ima pravico, da sam ali potom pooblaščenec poizveduje o stvareh ki so potrebne za izdelanje poverjenega mu dela in da v to svrhu zaslišuje informacijske osebe, pregleduje obrate in trgovske in računovodne knjige ter dobi v roke vse obratov se kakorkoli tičeče izkaze. Na prošnjo državnega tajnika za socializacijo bodo te poizvedbe izvedli pristojni državni uradi. § 7. Kdor bo odrekel zahtevana pojasnila, branil pristop k obratom ali vpogled v trgovske knjige in zapiske ali ne prinesel ponovnih izkazov, bo vsled prestopka kaznovan z globo do 20.000 K in z zaporom do 3 mesecev. § 8. Glede izvršitve v § 6. navedenih poizvedb je treba uradno tajnost strogo varovati. Pri poizvedbah zaposleni uradniki in drugi funkcionarji, in člani socializacijske komisije, bodo, če bodo spoznane razmere podjetja neopravičeno javno razširjali, kaznovani vsled prestopka s stroгим zaporom do treh mesecev, oziroma z globo do 20.000 K. § 9. Za osebne in stvarne potrebe pisarne državnega tajnika za socializacijo in socializacijske komisije je treba v državnem proračunu poskrbeti za kritje. Plačila za delo, ki ga bodo s tem izvršili člani socializacijske komisije in k temu poslu pozvani večšaki, določi državni tajnik za socializacijo.

Uradništvo denarnih zavodov proti občinskemu svetu ljubljanskemu.

Na zborovanju uradništva denarnih zavodov na Slovenskem dne 16. t. m. je bila med drugimi sprejeta tudi naslednja resolucija:

Skupščina uradništva denarnih zavodov na Slovenskem jemlje na sestanku v »Unionu« dne 16. marca t. l. z ogorčenjem v vednost ukrep občinskega sveta ljubljanskega, ki je na prošnjo celokupnega uradništva denarnih zavodov, da se tudi uradništvu Mestne hranilnice ljubljanske zvišajo prejemki v smislu resolucije I. z dne 9. februarja t. l., sklenil, da je od dne 14. t. m. smatrati uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske za občinske uslužbence in da se jim sme vsled tega priznati draginski priboljšek le po onem merilu, ki je veljaven za občinske uslužbence. Ta sklep je občinski svet utemeljeval s tem, da Mestna hranilnica ljubljanska vsled velikanskega zneska vojnih posojil, 25 milijonov kron, ni v stanu svojega uradništva bolje plačati.

— Proti temu sklepu in njega motivaciji skupščina odločno protestuje, ker ta sklep dejansko ni izšel iz res stvarno tehtnih razlogov, marveč iz nagiba, da se uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske kaznuje, ker se je ono izreklo za solidaren nastop z uradništvom drugih denarnih zavodov v svrhu izboljšanja svojega gnotnega položaja. Da bi Mestna hranilnica ljubljanska ne bila v položaju svojega uradništva bolje plačevati kakor mestna občina, je popolna neresnica, kakor je tudi kri-

vično, da bi naj uradništvo trpelo za grehe, ki jih je napravljala hranilnična uprava v navzočnosti g. župana. Skupščina povdarja, da so tudi nemške in druge mestne hranilnice dovolile visoka vojna posojila, nobena mestna občina pa ni vsled tega nastopila proti hranilničnemu uradništvu s takim ukrepom kakor ljubljanska.

Skupščina konstatuje, da se je v smislu resolucije II. z dne 9. februarja t. l. obrnil odbor strokovne skupine s posebno vlogo do izvrševalnega odbora JDS., katera stranka ima odločujočo besedo v Mestni hranilnici in v občinskem svetu ljubljanskem ter ga v polnem zaupanju prošil, obrazloživši mu razmere v tej hranilnici, da se ugoti željam tega uradništva. Občinski svet pa je na inicijativo g. župana, ki je obenem načelnik JDS., ukrenil ravno nasprotno. Vsled tega skupščina uradništva denarnih zavodov na Slovenskem odkrito izjavlja, da nima do JDS. prav nobenega zaupanja toliko časa, dokler bodo stali na čelu te stranke absolutisti in voditelji stare liberalne stranke. Tej izjavi primerno boče uradništvo denarnih zavodov postopalo tudi v političnem oziru. — Skupščina nadalje povdarja, da uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske po sklepu občinskega sveta z dne 14. t. m. ne neha biti uradništvo denarnih zavodov in da mu tudi po tem sklepu ne ugasnejo pravice, ki mu pripadajo po njega značaju, po splošnem običaju in občem mnenju javnosti. Vsled tega skupščina soglasno izjavlja, da boče zvesto stala ob strani uradništva Mestne hranilnice ljubljanske tudi v naprej in ga solidarno podpirala v vsem njegovem stremeljenju.

Politični pregled.

— **Plače državnih uradnikov.** LDU. Belgrad, 18. (JDU.) Vlada se bavi z vprašanjem izenačenja plač vseh državnih uradnikov in nastavljenecv kraljestva. Načrt je že izdelan in bo kmalu objavljen. Uradniki bodo razdeljeni v 11 plačnih razredov in sicer tako, da bodo mogli vsi uradniki avtomatičnim putem doseči gotovo stopnjo. Maksimalne plače, ki jih mora doseči vsak državni nastavljenec znašajo: za uradnike z maturo 5000 dinarjev, za uradnike brez mature 3800 dinarjev. Poleg plače bodo dobivali uradniki še posebne aktivitetne dodelave. Naredba stopi v veljavo bržkone 1. maja.

— **»L' Epoca« o ureditvi agrarnih razmer v Jugoslaviji.** Orlandov list poroča o naredbi jugoslovanske vlade v Belgradu glede ureditve agrarnega vprašanja v Jugoslaviji, ki se nanaša seveda tudi na Goriško, Istro in Dalmacijo, in smatra ta agrarni zakon za »dvojen maneuver«, ki ima namen, razlastiti Italijane in naščuvati proti njim boljševizem malih kmetov in kolonov. »L' Epoca« izraža bojazen, da bi ta dobro premišljena propaganda jugoslovanske vlade, ki daruje kmetom zemljo sedanjih njihovih gospodarjev, mogla imeti velik vpliv na kmete in škodovati italijanskim težnjam.

— **»Agenzia Stefani« o ljubljanskem dogodku.** Kakor poroča laška »Agenzia Stefani« iz Pariza, nadaljeval je najvišji vojni odbor zaveznikov v seji dne 6. t. m. razpravo glede oddaje živil državam na ozemlju nekdanje Avstrije. Ker pa je Italija zaprla demarkacijsko črto, moralo se je razpravljati tudi o povodu tega koraka, ker se ima vršiti oddaja živil ravno po slovenskem ozemlju, kar bi pa bilo nemogoče, dokler bi ostala demarkacijska črta zaprta. Laški delegat Crespi je razložil ljubljanski in zaloški dogodek in predlagal, da se imenuje vojaška zavezniška komisija, ki ima na licu mesta zvesti preiskavo ter vse potrebno odrediti, eventualno tudi določiti kazni krivca in drugo zadoščenje, če bi se zdelo potrebno. Odbor je sprejel ta predlog. Nato je Crespi podal obširno poročilo o prizadevanju Italije, da bi pomagala prebivalstvu Češke in Dunaja z živili, kljub temu, da je ljubljanska črta zaprta, nakar se je odbor zedinil na splošnem načrtu o oddaji živil nekdanji Avstro-Ogrski, in sicer na podlagi ameriškega predloga.

— **Za izvedbo socializacije na Ogrskem.** LDU. Budimpešta, 18. (ČTU.) Ministrski svet je sklenil ustanovitev ministrstva za socializacijo, ki naj prevzame vso industrijo, ki se nahaja v upravi različnih ministrstev

In pripravila državno upravo industrije, ki so zrele za socializacijo. Organizacijsko delo novega ministrstva se začne že v prihodnjih dneh.

— Osební železniški promet v Rusiji ustavljen. (LDU. Berlin, 16. (DunkU.) »Vorwärts« poroča iz Helsinkisfors: Po vestih ruskih listov je v Rusiji popolnoma ustavljen vsi osebni železniški promet. Transporti na železnicah so dovoljeni izključno le za prevoz živih.

— Položaj angleških železničarjev in Lloyd Georges. Iz Londona se poroča: Vodja angleških železniških delavcev Thomas se je izrazil v nekem pogovoru, da je položaj zelo resen. Železniško osebje je z 9-desetinsko večino za stavko. Vodje so izgubili kontrolo nad delavci. Vlada bo torej morala ugoditi zahtevam delavcev, če ne, da pride do stavke. Thomas je potem rekel, da je storil vse, kar je mogel, da prepreči nadvlado ekstremistov. Nadeja se, da se bodo pogajanja vršila na tak način, da pride še prej do stavke. Včeraj je govoril Thomas z Lloyd Georgejem in predsednikom železniškega sveta in ti so mu izjavili, da je položaj obupen.

— Stavka pristaniških delavcev v New Yorku. (LDU. Basel, 17. (ČTU.) Listi poročajo iz New Yorka: Vsled izbruh stavke pristaniških delavcev je nevarnost, da se zaustavi celokupno plovstvo. Prevoz živih se bo vršil iz drugih pristanišč, vendar pa so se tudi že drugod pristaniški delavci izjavili solidarnim.

Prvi maj v Ljubljani.

Krajevna politična konferenca za Ljubljano in okolico je sklenila včeraj:

1. Prvi maj 1919 se kar najslavesneje praznuje.

2. Prvega maja 1919 naj počiva v se delo. Izvzeti od tega so le: Neobhodno potrebni promet na železnici ter pošti in ona dela, ki so nujna za vzdrževanje obrata. Ustavi se delo v vseh tovarnah, obratih, trgovinah in cestni železnici, javnih uradih, šolah ter v gostilnah in kavarnah (v teh od 9. do 12.).

3. Pozove se trgovce, obrtnike in lastnike podjetij, da dajo prost dan svojim uslužbencem.

4. Krajevna pol. konferenca za Ljubljano in okolico soglaš s sklepom, da se osnuje za proslavo Prvega maja poseben odbor, sestojec iz 3. članov kr. pol. org. za Ljubljano in okolico, 3. članov Svobode ter da pošlje v ta odbor vsaka organizirana stroka po 3 člane.

5. Podrobnosti in način proslave Prvega maja se prepuščajo izvoljenemu odboru.

Dopisi.

Kamnik. Tudi pri nas smo imeli čast, med vojno zabijati žeblje v »železnega viteza« v korist vojnih potrebščin. Ta vitez se je pa sedaj, ko je odpravljeno plemstvo, prav po zajič skrili iz sanje bojazljivosti, da mu ne bi Jugoslovani dali par žebeljev tja v železno bučo. Ne vemo, kje se nahaja sedaj, ali je v čitalniškem arhivu, ali v katerem drugem. Priporočati bi bilo kamniškim narodnjakom, oziroma dotičnim gospodom, ki to dragocenost skrivajo, naj prestežejo — ko imajo tako židan čas — koliko žebeljev ima zabitih ta vitez v narodni blagor in za jugoslovansko državo. Po delu vas bomo sodili. — Čudno: ravno tisti, ki so podpisovali vojno posojilo, zabijali žeblje v viteze in ščite in nemškutarili po vseh kotih in krajih, so se našemili z narodnimi znaki in danes veljajo ti ljudje za najboljšje Jugoslovane! Delavec pa, ako se pri njih ne organizira, velja sedaj za nemčurja, ali pa vsaj za slabega državljana Jugoslavije.

Zidan most. Ustanovni občni zbor podružnice »Svoboda« se je vršil v nedeljo, 11. t. m. v Zidanem mostu ob zelo dobri udeležbi. Soderug Jelli je v poljudnih besedah očrtal dosežanje delovanje pripravljalnega odobra podružnice ter omenil, da vlada veliko zanimanje za »Svobodo«. Sedaj pa, ko je podružnica definitivno ustanovljena, bo zanimanje še večje. Predlagal je sledečo listo za odbor: Vodišek Alojzija, predsednica; Jelli Ivan, podpredsednik; Miklavc Franc, tajnik; Podmenik Gizela, namestnica; Roth Aleksander, blagajnik; Pečnik Magdalena, namestnica; Lokar Karl 1., knjižničar, Lokar Karl 2., namestnik; Jagrič Helena in Pečnik Jože, pregledovalca računov. Odborniki: Pohar B., Likanik Avgust, Kadunc Pepca, Loznik Zofka, Golob Pavla, Colanti Ivan, Sibret Josefina, Pfeifer Cecilija. — K 3. točki dnevnega reda je poročal sodr. Vehovc iz Ljubljane o pomenu izobrazbe za delavstvo in o namenu izobraževalnega društva »Svobode«. Delavstvo se mora samo izobraževati, ker v šolah se nismo mogli naučiti toliko, kolikor po-

trebujemo, če hočemo, da bomo enkrat dosegli tisti cilj, po katerem hrepenimo. Zato pa je naloga vseh podružnic »Svobode«, da v svojem okrožju širijo izobrazbo med svojimi člani in delavstvom sploh. Danes, ko se nahajamo v tako resnem času, ne smemo postati apatični. Vsi delavci in delavke moramo skrbno obdelovati polje, iz katerega bo vzklila res prava svoboda proletarijata. Žene se doslej niso še toliko zavedale, da morajo tudi one dobiti tiste pravice, katerih še danes nimajo. Vzgajati morajo svoje otroke v takem duhu, da bodo ti otroci enkrat lažje živeli kot pa mi. Delavke-matere naj se zavedajo, da moramo iti skupno, če hočemo, da bomo imeli svobodo. — Soderug Vodišek je izjavila, da bo ona kot predsednica stala vedno ob strani trpečih mater, ker vidi, kako proletarska mati hira in kako umirajo otroci, ker nimajo dovolj hrane od svoje matere. Mati mora delati v tovarni, otroci pa so doma prepuščeni sami sebi. Da se pa to odpravi, je potreba, da se naše žene in dekleta začno zavedati in izobraževati. Pozivlja na pristop k »Svobodi«. — Soderug Pečnik je omenjal splošni položaj delavstva pred vojno, med vojno in sedaj, kakšne naloge čakajo delavstvo in kako je mogoče, da bomo tej nalogi kos. Prvo je izobrazba. Le ako bomo dovolj izobraženi, tedaj bo kmalu naša bodočnost holiša. — Soderug Žnidaršič je omenil, da organizacija napreduje le, ako so dobri agitatorji in zaupniki. Pozivljal je k agilnemu delu. — Oglasilo se je takoj precej novih članov in članic. Zanimanje, katero vlada v Zidanem mostu za »Svobodo«, je jasen dokaz, da bo podružnica imela lepe uspehe.

Rogatec. V nedeljo, dne 16. marca dopoldne se je vršil v gostilni Belle dobro obiskan javen ljudski shod, katerega je sklicala krajevna politična organizacija za Rogaško Slatino. Shod je otvoril soderug Vidgaj in mu predsedoval. O političnem položaju in organizaciji je poročal soderug Čelešnik iz Ljubljane. V pričetku govora je v ostrih besedah protestiral proti temu, da je pujsko okrajno glavarstvo poslalo na shod nekega nadučitelja z nalogo, naj »cenzurira« govornikova izvajanja. Nadalje je orisal današnji politični položaj ter označil mirovno konferenco v Parizu kot borzni lokal, kjer se kupčuje z narodi kot z blagom. Socialisti ne zaupamo tej konferenci in ne priznamo njenih sklepov, ki so imperialistični in nasprotujejo pravi samoodločbe narodov. Protestiramo pa tudi proti temu, da se s takim mirom ustvarja irendenta in pričenjajo nevarnosti novih vojn. Svetovni mir bo napravil proletarijat od ljudstva do ljudstva. Revolucionarno misleče delavstvo v Italiji bo storilo svojo dolžnost, pahnilo raz krmila sedanje mogotce in se samo pogajalo z nami za ureditev medsebojnega prijateljskega sporazuma. Tudi mi bomo storili takrat v polni meri svojo dolžnost in prožili desnico soderugom celega sveta. Ta proletarijat, združen z vezmi enakih ciljev in idealov, bo preuredil svet. Narodnostni boji morajo končati, vsakemu narodu moramo nuditi priliko, da s plebiscitom odloča o svoji pripadnosti in obliki države. — Razložil je nadalje, zakaj smo socialisti republikanci ter pokazal pri tem na naše meščanske stranke, katerih ena se je čez noč prelevila iz monarhistične v republikansko, ker ji ni bil na razpolago »katoliški« kralj, druga pa je postala nezvesta habsburškim krvnikom ter postala »zvesta« in »udana« podložnica Karagjorgjevičev. — V jedrnatih besedah je orisal cilje socialne demokracije ter zbranemu delavstvu in kmetom pojasnil, kakšne so naloge, katere smo si nadeli in da moremo izpeljati naš program le z organizacijo ljudske mase. Ni dovolj, da reče kdo, da je socialist; treba je biti organiziran strokovno in politično. Vsak delavec naj bo obenem tudi naročnik »Napreja«. Če ne more en sam naročiti dnevnika, naj to storita dva ali trije skupaj. Proč z meščanskimi listi, ki le uspavajo in zaslepljujejo ljudstvo, vrzite jih iz hiš in naročite liste, ki zastopajo koristi zatiranih in brezpravnih mas. Berite le socialno-demokratske časopise! — Obrazložil je pomen strokovne organizacije za delavstvo. To naj ne bo samo organizacija, ki razdeljuje bolniške ter brezposelne podpore, temveč bojna organizacija, ki bo skrbela, da se izboljšajo plače, skrajša delavni čas ter polagoma podružabi vse tovarne, rudnike in druga obrtna ter trgovska podjetja. Pozval je navzoče kamnoseke, naj po končanem shodu izvolijo pripravljalni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za ustanovitev organizacije kamnosekov. Dve uri trajajoči govor je zaključil z vzklikom: »Živela mednarodna socialna demokracija«. — Soderug Vidgaj je navzočim priporočal, naj si osnujejo strokovno organizacijo kamnosekov ter podal žalostno sliko, kako žive ti delavci. Kljub naredbi Narodne vlade v Ljubljani o osemurnem delavniku delajo ti trpin 11 ur dnevno za najvišjo dnevno plačo 10 K. Nikogar ni, ki bi se brigal za te sužnje kapitalističnega izžemanja, le v samopomoči, le v organizaciji bodo naši rešenja in uresničenje svojih nad. Zato naj se vsi organizirajo, vsak naj postane pripadnik stranke, ki zastopa

ljudstvo in bo dobojevala razredni boj do popolnega uničenja sedanjega kapitalističnega sistema. — Govorilo je še več delavcev in kmetov, ki so vprašali za pojasnila ter prosili delegata strankinega vodstva v Ljubljani, da se zavzame za nje na pristojnem mestu glede osemurnega delavnika. Kmetje so se posebno zanimali za list »Ljudski glas«, ki izide v aprilu in so obljubili, da postanejo naročniki. Po sklepih besedi sodr. Čelešnika, ki je dal navzočim zaprosena pojasnila, je sodr. Vidgaj zaključil lepo uspeli shod. — Po shodu se je takoj sestavil pripravljalni odbor za organizacijo kamnosekov, ki začne v kratkem poslovati. Priglasilo se je tudi več naročnikov »Napreja«. Shod je pokazal, da se je tudi v rogaški okolici pričelo daniti in se ljudstvo polagoma zaveda, da je bilo doslej le molzna kravica meščanskih strank ob času volitev, pri tem, ko se drugače ni nihče zmenil zanj, ko je bilo v stiski ali je rabilo pomoči. Da, da, odklenkalo bo vsem ljudskim pijavkam in izkoriščevalcem in ni več da-leč čas, ko ljudstvo samo vzame vso upravo v roke in ne bo več dopuščalo, da služi škricem in raznim »špi-purgarjem« za štafažo.

Rogaška Slatina. Preteklo nedeljo smo napravili pri nas javen ljudski shod, na katerega smo povabili delegata stranke iz Ljubljane. Že dolgo pred napovedano uro pričetka shoda se je jela polniti restavracija Ogrizek. Ob 4. uri je otvoril shod v imenu krajevne politične organizacije soderug Vidgaj, ter predstavil poročevalca sodr. Čelešnika, kateremu je podelil besedo. V uvodnih besedah je sodr. Čelešnik izrazil veselje nad izbornu udeležbo, kajti obe sobi sta bili nabito polni in tudi v prostoru veži je bilo polno ljudi. Potem je orisal sedanji politični položaj in pozval ljudi, naj bodo pripravljeni za slučaj, da jih stranka pozove na plan. Krajevna politična organizacija dobro napreduje, a še premalo. Treba je storiti vse, da sleherni, ki čuti socialistično, dokaže to s tem, da se politično organizira in postane naročnik »Napreja«. Le z neumornim delom bomo ustvarili organizacijo, bomo zmagali in preuredili sedanji družabni red. Dotaknil se je vprašanja vere. Jasno je povedal navzočim, kako je doslej klerikalna stranka strašila ljudi pred socialno demokracijo s peklom in hudičem. Vera je zasebna stvar vsakega posameznika. V naših vrstah najdejo prostor pristaši vseh ver in narodnosti. Proletarijat naj se združi in organizira ne glede na to, kateri veri pripada posameznik in kateremu narodu se prišteva. Liberalci nas psujejo z »izdajalci« naroda, ker ne drvimmo slepo za njimi in nočemo trobiti v njihov rog. »Narod je v nevarnosti!« kličejo in mečejo ljudstvu pesek v oči, da potem lažje polnijo njihovi trgovci svoje malhe ter odirajo ubogo ljudstvo. V jedva končani svetovni vojni so dovolj jasno pokazali, kakšni prijatelji ljudstva so. In ker so se bali, da jim ljudstvo obrne hrbet, so si nabavili novo obleko (medklic: »brez karte«) in si skrpucali nek »program« sedaj pa stopajo pred ljudstvo s smehljajem na lim in vabeč ga, naj se pusti upreči v njihov kapitalistični jarem. Delavstvo jim ne more zaupati; ne liberalcem, ne klerikalcem. Oboji odklanjajo razredni boj, oboji hočejo rešiti delavsko vprašanje s »sporazumom«. Liberalci na podlagi »svobode« posameznika, klerikalci na podlagi krščanske pravičnosti. A ne eni ne drugi še niso dejansko pokazali, da jim je v resnici na srcu blagor ljudstva. Zato vsi v našo organizacijo, vsi na plan in v boj za pravice ljudstva! — Govoril je še soderug Vidgaj, pozivajoč navzoče, naj pristopijo v politično organizacijo. Baval se je tudi s tem, kako se ravna s poljedelskimi delavci, ki so zaposleni pri kopalniški upravi. Plača se jih mizerno, zmerja in obkleda z raznimi priimki ter neprenehoma sili k delu. — Še več drugih soderugov se je oglasilo k besedi ter se pritoževalo vsled slabe aprovizacije in nad tem, kako se postopa z invalidi in podporami vdov in sirot. — Po kratki debati o razmerah, ki vladajo v Rogaški Slatini, je sodr. Vidgaj zaključil shod s pozivom na navzoče, naj razvijajo neumorno agitacijo za socialistično misel in pristopijo vsi k politični organizaciji.

Dnevne vesti.

— Ameriška moka za Slovenijo. Ljubljanski dopisnik urad poroča iz uradnega vira: V petek in soboto sta iz Trsta v Ljubljano dospela prva transporta ameriške moke za Slovenijo in torej tudi za Ljubljano, vsega skupaj 427 ton lepe bele moke. Ker je Sloveniji odmenjenih vsega skupaj 2000 ton ameriške bele moke, jo bo treba v Ljubljano iz Trsta dobiti še 1573 ton.

— Prošnja za izredno podporo pri socialnem skrbstvu. Pri poverjeništvu za socialno skrbstvo se množijo slučajji prošnje za izredno podpore. Opozarjamo, da se poverjeništvu odslej ne bo več oziralo na take prošnje, ker je preobloženo z drugim delom. Vse take prošnje odslej vlagati pri pristojnem okrajnem glavarstvu oziroma mestnem magistratu.

— Za begunce. Dovoljenje za povrnitev v domovino ni še došlo. Begunci naj se pripravijo za odhod, vendar naj počakajo na svojih mestih, dokler jih ne obvesti »Posredovalni urad za begunce v Ljubljani«.

— Amnestija glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še velike množine

demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je že bilo razglašeno, da je ves ta material last države in da se ga mora priglasi v ob račun. Vse gospodarstvo z demobilizacijskim blagom je prevzela sedaj gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katera je sklenila v svoji seji z dne 11. t. m., da se podeli vsem hranilcem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kazenskega zasledovanja vsem onim, ki priglasijo namočeno do 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sodna ulica št. 1 ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim priglasecem se bo na njih prošnjo prilaščeno blago po primerni oceni in plačilo eventuelno tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejteljem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kazensko radi prestopka proti državnemu imetju.

— **Nagrada za doprinos demobilizacijskega blaga.** Klub ponovnim opominom še do danes mnogo imejteljev samolastno prilaščene demobilizacijskega blaga ni priglasi, čeprav se dobe priče o nepravilni prilastitvi. Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo zato ponovno razpisuje nagrado onim, ki s svojim sodelovanjem pripomorejo, da se dobi nazaj blago iz stvarne demobilizacije, ki je bilo nepravilno prilaščeno. Nagrade bo izplačevala gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v višini 10% doprinešene vrednosti. Te komisiji naj se sporočajo vse prijave, kje in pri komu naj se išče prilaščeno blago.

— **Beda uradništva v zasedenem ozemlju.** Vesti o bednem gnotnem stanju uradništva v zasedenem ozemlju, kakor jih objavljajo laški časopisi sami, so nam nov dokaz za to, kako malo se briga italijanska vlada za "odrešeno" ozemlje. Goriški in tržaški državni uradniki so poslali te dni deputacijo k ministrskemu predsedniku Orlando, ki je prosila italijansko vlado za nujno pomoč, ker je gnotno stanje uradništva skrajno žalostno. Pred kratkim so stavkali delavci in železničarji v Trstu v znamenje nezadovoljstva s postopanjem italijanske vlade in njeno nemarnostjo, zdaj so na vrsti uradniki. Če se Italija briga tako malo za svoje lastne "odrešene" rojake, kako mora šele postopati z barbarskimi Jugoslovani!

— **Gledališko društvo na Jesenicah** uprizori v soboto, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne Cankarjevo tridejansko farso "Pohuišanje v dolini šentflorjanski". Radi velike udeležbe občinstva iz okolice pri nedeljskih predstavah, prosijo vodstvo, da domačini, kolikor mogoče, posetijo sobotno predstavo. Predprodaja vstopnic se vrši na dan predstave v trgovini Osvald na Jesenicah. Otrokom vstop ni dovoljen.

— **Darovi za slepe vojake** v mesecu februarju. Anka Zdobšek, soproga okr. sodnika v Laškem 20 K, okr. sodišče Črnomelj 10 K, okr. sodišče Cerknica 10 K, župni urad sv. Ana na Kreuzbergu, Štajersko 21 K, slovenski planinski polk v Dobu pri Pliberku 225 K; skupaj 286 kron.

— **Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ljubljano in okolico.** V preteklem tednu (od 9. do 15. marca) je iskalo delo 141 moških in 68 ženskih delavcev. Delodajalci so iskali 233 moških in 70 ženskih delavcev. Posredovanji se je izvršilo 77. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo je od 1. januarja do 15. marca 1919 iskalo delo 3367 delavcev. Posredovanji se je izvršilo v tem času 703. Delo iščejo pisarniške moči (172), trgovski uslužbenci (118), sluga, tovarniški delavci (176), služkinje, mizarji, kolarji, ključavničarji, kovači, zidarji, tesarji, pleskarji, čevljarji, krojači, peklarji, mlinarji, mesarji, rudarji, natakariji itd. V delo pa sprejeto posredovalnica davčne praktikante, delavce za tovarno za čevlje, tesarje, zidarje, krojače, šivilje, služkinje, mlinarje in razne druge obrtnike.

— **Zvišanje pristojbin na zagrebškem vsučilišču.** Uradni list prinaša bansko naredbo, s katero so zvišane za 100% vse izpitne in druge pristojbine zagrebškega vsučilišča.

— **Od komisije za terjatve proti bivšemu erarju** se nam poroča, da se je ista konstituirala. Za poslovanje je treba dobiti še nekaj verzirnih uradnikov. Komisija bo vse spise priglasi in terjatev pregledala in predejala. Prijave, katere so z dokazili tako opremljene, da je likvidnost terjatve dokazana, se bodo takoj odstopale posameznim likvidujočim ministrstvom na Dunaju v likvidiranje in izplačilo. Prijave, katerim manjkata takih dokazil, pa se bodo morale v svrhu spopolnitve vračati strankam. Da se komisiji delo olajša, naj vsaka priloži svoji izjavi tudi vsa potrdila, ki jih ima za svojo terjatev.

— **Za družno preganjanje tržaških železničarjev** so nambralo skupine Splošne železničarske organizacije sledenče zneske: Ljubljana I. 328 kron, Ljubljana II. 142 K, Rajhenburg (iz proge Sevnica-Dobova) 598 kron.

Agitirajte za soc. dem. časopisje!

Umetnost in književnost.

Književno naznanilo. Šole in izobraževalna društva kakor tudi gojitelje domače glasbe opozarja podpisane, da je sestavil za uporabo pri proslavi zgodovinskega dogodka ujedinjenja narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov lahko izvedljivo spevoigro »Živela trojmena Jugoslavija!«, ki pride kmalu na svetlo, ako se oglasi po voleno terilo naročnikov. Delce obsega petje (s spremljevanjem klavirja in harmonike) in deklamacije. Naročila naj se pošljejo na naslov: Anton Kosi, šolski ravnatelj v Središču. — Cena okrog 8 kron. Razpošiljalo se bo le po povzetju.

Shodi.

Seja centralnega odbora Splošne železničarske organizacije se bo vršila v petek, dne 21. marca ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih. Predsednik.

Društveno vodstvo Spl. žel. org. za Jugoslavijo sklicuje dne 23. in 24. sušca 1919 v Ljubljani, »Mestni dom«, železničarsko konferenco slovenskih, hrvaških, bosanskih in srbskih železničarjev s sledečim dnevnim redom:

1. Splošno poročilo. 2. Ujedinjenje vseh deželnih organizacij v centralno organizacijo za Jugoslavijo. 3. Predložitev spomenice za vse železniške kategorije države SHS. 4. Stališče razredne strokovne organizacije napram nacionalni organizaciji. 5. Razno.

Konferenca se prične dne 23. sušca točno ob 10. uri predpoldne. Vsaka kr. skupina Splošne žel. org. za Jugoslavijo pošlje do 100 članov po enega delegata; in za vsakega nadaljnih 100 članov po enega delegata.

Gostje imajo vstop le proti izkaznicam, katere izdaja centralno vodstvo na priporočilo kr. skupine dotičnega člana.

Kr. skupine izdajo poverila, katere morajo delegatje pokazati pri vstopu.

Po naročilu centralnega vodstva

Centralno tajništvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo v Ljubljani, Cesarja Jožeta trg št. 10.

Za konferenco dne 23. in 24. sušca predlaga centralno vodstvo sledeči opravilnik:

Besedo na konferenci imajo le delegatje: če hoče tudi kdo izmed gostov govoriti, mora to dovoliti zbor.

2. Referentom se dovoli za izvajanja eno uro časa; v debati 10 minut.

3. K enemu in istemu predmetu se sme govoriti samo dvakrat.

4. Kdor želi besedo, se mora pisмено priglasi pri predsedniku.

5. K vsakemu predlogu ima predlagatelj besedo za utemeljevanje predloga.

Tržič. Vabilo na redno zborovanje pol. krajevne organizacije v Tržiču, ki se bo vršilo dne 25. marca ob 3. popoldne pri Pelarju. Dnevni red: Poročilo predsedstva; tajniško poročilo; blagajniško poročilo; volitev odbora in slučajnosti. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Shodi v nedeljo, dne 23. marca 1919.

Gabrijela (pri Krmelju), poročevalec iz Ljubljane.

Laški trg, poroča sodrug Malovrh.

Shodi v torek (praznik), dne 25. marca 1919.

Petrova vas pri Črnomlju, poroča sodrug poverjenik Prepeluh.

Boh, Bristrica (gostilna Grobotek) ob 2. popoldne, poroča sodrug dr. Korun.

Kraj in uro določi krajevna politična organizacija. Dnevni red: Politični položaj. Strankin tisk.

Dne 23. marca ob 11. uri dopoldne shod v Velenju v lokalih gosp. Gol.

Dne 23. marca ob 4. uri popoldne shod na Gomilskem pri Kunstu.

Dne 24. marca ob 7. uri zvečer shod mlinarjev in pekrov na zelenem travniku v Celju. Poroča sodrug Tokan iz Ljubljane.

Zadnje vesti.

S seje narodnega predstavništva.

LDU. Belgrad, 18. (po JDU.) Predsednik je otvoril sejo ob 4. uri 25 minut popoldne. Zapisnik zadnje seje je bil sprejet. Prečitina so bila nekatera vprašanja, ki so se odstopila peticijskemu odboru. Ugodila se je prošnja nekaterih poslancev za dopust. — Poslanec Dragiša Lapčević (socialist) je interpeliral ministra za notranje stvari o vzpostavi svobode tiska in o vmešavanju vojaških oblasti v delokrog civilnih oblasti. — Poslanec dr. Angelinovič in tovariši so vložili interpelacijo na vojnega in socialnega ministra zaradi izplačevanja vojaških podpor rodbinam jugoslovanskih prostovoljcev. V interpelaciji zahtevajo izplačilo zaostalih vojaških pristojbin in podpor rodbinam jugoslovanskih legionarjev, ki so služili poprej v avstroogrski vojski in katerim je avstroogrška uprava svoj čas ustavila podpore, ko je do-

gnala, da so stopili dotični vojaki v legijo. — Poslanec Stanko Banič in tovariši so interpelirali ministra za socialno politiko in ministra za prehrano zaradi ureditve preskrbe vseh večjih mest v državi. — Poslanec dr. Simrak in tovariši so interpelirali v zadevi agrarne reforme in kolonizacije. — Ministrski predsednik Stojan Protič je izjavil: V zadnjem času so se razširile vznemirljive vesti, da je padla na mirovni konferenci v Parizu definitivna odločitev o pokrajinah na zahodu našega kraljestva in to v zmislu, ki bi nikakor ne odgovarjalo našim narodnim aspiracijam, tako da bi mnogi deli naše domovine s preko pol milijona prebivalcev odpadli od naše kraljevine. Dalje se je tudi govorilo, da je stopila naša delegacija v Parizu v kompromisna pogajanja z italijansko delegacijo. Z ozirom na to, da so te vesti v veliki meri razburile duhove v narodu, se je treba vprašati, ali in v koliko odgovarjajo resnici, ali je naša delegacija res pooblaščenca, da bi na svojo roko sklenila kak kompromis in ali je vlada obveščena o vseh korakih naše delegacije na mirovni konferenci. Odgovarjam na to vprašanje, da te vesti ne odgovarjajo resnici. Nobena odločitev v naših narodnih vprašanjih še na padla. Vlada nima o tem nikakega poročila, zato morem z gotovostjo izjaviti, da odločitev res še ni prišla. Nadalje vas moram zagotoviti, da naša delegacija ni sklenila nikakih kompromisov s komurkoli si bodi, da stoji vlada v naitesnejši zvezi z delegacijo in da delegaciji ni dala nikdar podobnih navodil in da za to ni bila nikdar zaprosena.

Volitev odsekov.

Belgrad, 18. »Slovenec« poroča: Danes dopoldne ob 10. uri se je vršila seja načelnikov klubov zaradi predsednikov in tajnikov posameznih klubov. Dosegel se je popoln sporazum. V odsek za zasedene kraje so izvoljeni Spinčić, Fon, dr. Piletič in en Črnogorec. — Vsak odsek ima po 7 članov, vsak klub po enega člana v odsekih. Finančni odsek ima 14 članov. V ta odsek pošlje JDS 4 člane, srbski radikalci 3, Narodni klub 2, srbski opozicijski blok 3, Jugoslovanski klub 1, socialisti 1 člana.

Minister sodrug V. Korač o izvedbi agrarne reforme.

LDU. Belgrad, 19. JDU. objavlja razgovor z ministrom za socialno politiko Vitomir Koračem, ki vodi, kakor znano, priprave za agrarno reformo. Minister Korač je izjavil med drugim: Delitev velikih posestev se je ponekod že pričela. Jaz sem obiskal štiri okraje v Sremu, da spoznam ondote razmere. Delitev v teh okrajih sem vodil jaz sam s pomočjo velikega župana Kostića. Za delitev zemlje v osješkem, virovitiškem in vukovarskem okraju sem imenoval kot svojega poverjenika poslanca Henča, v naškemu okraju poslanca dr. Wilderja in v varaždinskem okraju poslanca dr. Križmana. Za ostale pokrajine bom svoje poverjenike še imenoval. Zemlje dobi vsaka rodbina toliko, kolikor jo more obdelati. Za enkrat jo dobi samo v najem za dobo enega leta. Ona zemlja, ki so jo veleposestniki že obdelali, se jim bo za to leto še pustila. Priprave za definitivno rešitev agrarnega vprašanja so v polnem teku. Osnovano bo v ta namen osrednje poverjenišvo in pokrajinska strokovnaška poverjenstva. V Bosni bo določen še poseben urad za reševanje kmetovskih vprašanj, v Dalmaciji pa za rešitev kolonskih razmer. Izvedbo cele reforme bo vodil osrednji urad s sedežem v Belgradu, ki bo uradoval kot prva instanca, a bo podrejen direktno ministru za socialno politiko. Druga instanca bo ministrstvo za socialno politiko in v nekaterih najvažnejših vprašanjih bo fungiralo kot tretja instanca še upravno sodišče (državni svet).

Vstred pomanjkanja premoga ustavljen obrat.

LDU. Belgrad, 19. (JDU.) Zaradi pomanjkanja premoga je ustavila prometna uprava promet med Belgradom in Novim Sadom ter med Belgradom in Bosanskim Brodom.

Občinski svet v Ajdovščini razpuščen.

Gorica, 18. (P. P.) Italijani so razpustili občinski svet v Ajdovščini, ker je protestiral proti prekršenju ulic v Ajdovščini in ker so se njegovi člani razgovarjali s srbskim polkovnikom, vipavskim rojakom Stibili-Vukasovičem. Italijanske oblasti so tudi v Ajdovščini razglasile, da mora prebivalstvo pozdravljati italijanske častnike pod kaznijo zavora.

Cvetke iz tržaške trgovske zbornice.

LDU. Trst, 19. V tržaški trgovski in obrtni zbornici je bilo slavnostno zborovanje, na katerem so izrazili željo, da se vsa Dalmacija spoji z Italijo. Govorniki so poudarjali, da

se iz vidika političnega, demokratičnega, nacionalnega in vojnega problema jadransko gospodarsko vprašanje ne more rešiti samo s posestjo Reke, Zadra in Trsta, marveč tudi s posestjo Splita in sploh vseh dalmatinskih mest.

Dovoz živih Čehoslovaki.

LDU. Praga, 18. (ČTU.) Do 14. t. m. je dospelo v Čehoslovaško republiko 6970 ton živih iz ententnih držav.

Usoda Nemške Češke in južno Tirolske.

LDU. Dunaj, 18. (ČTU.) V parlamentarnih krogih se veliko govori o včeraj došli poročili glede usode nemško-češkega in nemško spodnje-tirolskega ozemlja. Kakor se čuje bodo oficijelne določbe entente o Nemški Češki razglašene že v najkrajšem času. Pravijo tudi, da se Nemška Južno Tirolska ne bo vsa prisodila Italiji, temveč da bo najbrže čisto nemško ozemlje južno Bolcana ostalo pri Nemški Avstriji.

Karel Habsburg želi v Švico.

LDU. Dunaj, 19. (DunKU.) Švicarska brzojavna agentura javlja: Bivši avstrijski cesar Karel je zaprosil švicarski zvezni svet za dovoljenje, da bi se smel priseliti v Švico. Vlada Nemške Avstrije je bila obveščena o teh korakih. Razume se, da se bo tukaj strogo pazilo na to, da se prepreči pri tem vsakršno tiho-tapljenje vrednostnih predmetov v inozemstvo.

Volitve v ogrsko narodno skupščino.

LDU. Budimpešta, 18. (ČTU.) Ministrski svet je določil, da se vrše volitve v narodno skupščino dne 12. aprila.

Francija se polastila nemških podmorskih čolnov.

LDU. Madrid, 18. (DunKU.) »Agence Havas« poroča: Francoske mornariške oblasti so vzele v posest nemške podmorske čolne, ki so bili internirani v Ferrolu in Kartageni.

Francoska vlada proti ruskim ljudskim komisarjem.

LDU. Pariz, 19. (DunKU.) Francoska vlada je poslala ljudskim komisarjem v Moskvo brezžično brzojavko nastopne vsebine: Francoska vlada je dobila obvestilo, da skušajo ljudski komisarji z grožnjami in strahovanjem vplivati na zastopnike banke Credit Lyonnais v Petrogradu in jih prisiliti, da bi izročili boljševiški vladi vse vrednostne papirje banke. Francoska vlada strogo prepoveduje izročitev imenovanih vrednostnih papirjev. To nasilje bi poglobilo še bolj nasprotstvo, ki loči vlado ljudskih komisarjev od vsake civilizirane vlade.

Za vrnitev Rusov v domovino.

LDU. Praga, 19. (ČTU.) »Ruskoje Slovo« opozarja mirovno konferenco na 80.000 karpatskih Rusov, katere so zajeli Italijani in prosi, da se jih osvobodi in odpošlje v domovino.

Novi pogoji sovjetske vlade.

LDU. Bern, 17. (DunKU.) Listi javljajo: Brzojavka iz Kijeva poroča, da je sovjetska vlada sklenila, staviti te dni aliirancem nove predloge. Predlagala bo konferenco v Odesi in zahtevala odstopitev Ukrajine. Zato bi Ljeningova vlada odstopila donsko in kubansko ozemlje, Sibirijo ter baltiške province. Baje bo tudi zahtevala, da se umaknejo čete aliirancev. Bila bi pa pripravljena, dovoliti, da zasedejo ententno čete Sebastopol in Odeso.

Angleška pred splošno stavko.

LDU. Berlin, 17. (DunKU.) Londonski dopisnik »Secola« poroča, da je malo upanja, da bi se moglo izogniti splošni stavki v Angleški. Znaki nezadovoljstva se vidno množijo med delavskimi skupinami. Ultimatum delavcev poteče v soboto. Položaj je zelo resen. Z velikimi skrbmi pričakujejo sestanek treh zveznih skupin, ki se naj vrši v petek. Uvideva se že v naprej, da se delavci v rudokopih ne bodo zadovoljili s sklepi preiskovalne komisije. Pričakovati je, da bodo tudi delavci na deželi stopili spomladi v stavko.

Razno.

* Umor Liebknechta in Roze Luksenburg. Preiskava o umoru Liebknechta in Roze Luksenburg je precej napredovala. Predpreiskave bodo v kratkem končane. 1. marca, pred izbruhom generalne stavke, so prijeli pet osumljenih častnikov. V teku preiskave se je sumnja proti njim znatno povečala. Tudi nadporočnik, ki je hotel vreči Roze Luksenburgove v kanal, je še v zaporu. Huzarja Grumneja, ki je Liebknechta in Roze Luksenburg ob zapustitvi hotela »Eden« udaril po glavi s puškinim kopitom, še niso prijeli.

* Dve vreči zlata je ukradel. »Večerni list« poroča, da sta pretekli teden dospela v Zemun

za Belgrad dva vagona zlatega in papirnatega denarja ter vrednosti Srbske državne narodne banke. Med tem je zmanjkalo dvoje vreče zlata. Ugotovljeno je bilo, da sta ti dve vrečici vredni 60.000 dinarjev in da si ju je prilastil kapetan Radovan Pavlovič, dodeljen mestni komandi v Zemunu. Zaprli so ga in mu vzeli denar. Ni mu bilo dovolj, da oškoduje državo z militarizmom, toda hotel jo je še s tatvino.

Aprovizacija.

Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lileku radi nakazila sladk.

Sol. Zavodi ter obrtniki, ki rabijo sol za izvrševanje obrti, naj se takoj zglase v mestno posvetovalnico radi nakazila soli, ker se pozneje po razdelitvi ne bodo moglo več ozirati na posamične prosilce.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Peteljan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

! Posestvo !

Proda se hiša, 5 minut od postaje, tik ceste. V hiši je električna luč, trafika, dovoljeno je točiti vino, pivo; poleg hiše je svinjski hlev, velika njiva, sadonosnik in vrt. Cena 32.000 K. Ponudbe na Val Jančič, Sp. Poljčane, Štajersko.

∴ Izprašan strojnik

se sprejme pri tvrdki Strojilna tovarna

Kurka & Wildi

na Polzeli pri Celju.

SADJEVEC,

VINO in

KISLO VODO

razpošilja

A. OSET, p. GUŠTANJ.

Čevlji tovarne =

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnatimi podplati se dobe po dnevni cenah.

= Trpežni zimski =

iz fine teletine z gumijastimi podplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Prodajalno čevljev v Celju

v hiši Narodnega Doma

Je otvorila

mirenska »Čevljarska zadruga« t. č. Mozirje.

čevlje iz pravega usnja v vseh vrstah od težkih delavskih

do

elegantnih.

Trpežno ročno delo.

Oglejte si osebno !!

Vabilo

na

občni zbor

Delniške stavbinske družbe

»Union« v Ljubljani

ki se vrši

dne 3. aprila 1919 ob 4. uri popoldan v

»Rožni sobi« hotela »Union«.

Vspored:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju in bilanci za leto 1918.
2. Poročilo nadzorovalnega sveta.
3. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Dovolitev nagrade članom upravnega, oziroma nadzorovalnega sveta.
5. Volitev petih članov nadzorstva.
6. Prememba § 3. družbenih pravil.
7. Eventuelni predlogi delničarjev, ki se pa morajo vsaj osem dni prej naznaniti predsedništvu, da pridejo na dnevni red.

NB. Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo volilno pravico, morajo pet dni pred občnim zborom položiti delnice v pisarni hotela »Union« Miklošičeva cesta, od 11. do 12. ure dopoldne.

Razpis.

Pri kopališču v Doberni pri Celju se razpisuje za letošnjo sezijo mesto

kopališkega zdravnika

z ginekologično predizobrazbo. Tozadevne primerno opremljene in kolkovane prošnje je poslati

do 3. aprila t. l.

poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.

Glede renumeriranja zdravnika se bode nameščencem pozneje dogovorilo, eventuelno se lahko v prošnjah stavijo tozadevne zahteve.

Ljubljana, 17. marca 1919.

Poverjenik za javna dela:

Anton Kristan m. p.

Išče se

strojni ključavničar

vešč popravi na vodnih turbinah, lesnoobrtnih strojih in transmisijah, v stalno službo s staranjem, za vzdrževanje vseh strojnih naprav večje tovarne na Gorenjskem. Sprejme se le v vsakem oziru zanesljiv prosilec z večletno praktično skušnjo. Ponudbe na

Ing. V. Remec, civilni inženir, Ljubljana, Nova ulica 7